

ROMACT

www.coe-romact.org



A ROMÁK
BEVONÁSA
HELYI SZINTEN

A ROMACT
MEGKÖZELÍTÉS

Co-funded
by the European Union



EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE



CONSEIL DE L'EUROPE

Co-funded and implemented
by the Council of Europe

Az európai kihívás: helyben kell cselekedni

A romák jelentős részének marginalizálódása és szegénysége Európa-szerte szemmel látható. Konkrét és megfelelő intézkedésekre van szükség a romák által tapasztalt társadalmi és gazdasági problémák megoldására, és ez nem érhető el **erős politikai akarat**, elköteleződés és a tagállami hatóságok által biztosított források, illetve a romák aktív bevonása nélkül.

Azonban sok helyi önkormányzat számára csupán **korlátozottan állnak rendelkezésre a megfelelő humán és pénzügyi források**, ezen kívül különféle **politikai tényezők és strukturális akadályok** gátolják a stratégiák hatékony bevezetését helyi szinten.

Ráadásul a marginalizált közösségek összetett problémáinak kezeléséhez szükséges integrált intézkedésekhez a tapasztalat és a források, valamint a helyi hatóságok és a roma közösségek közötti kölcsönös bizalom hiánya jelentős akadályt képez, amely meggátolja a romák társadalmi integrációját..

A ROMACT eszköztár rendelkezésre áll a ROMACT weboldalán a polgármesterek, helyi hatóságok és azon aktív állampolgárok számára, akik szeretnének javítani a hátrányos helyzetű közösségek, köztük a romák életkörülményein.

A ROMACT program

2013 óta az **Európa Tanács és az Európai Bizottság** egy közös programot valósít meg. A ROMACT, „A romák integrációjára irányuló politikai akarat és megértés kiépítése helyi és regionális szinten” nevű programaroma integráció meglévő európai és nemzeti szintű szakpolitikai keretrendszerére épül, amely elismeri a tényt, hogy a helyi és regionális szintű intézkedések meghatározóak a roma közösségek fejlesztése szempontjából olyan kulcsfontosságú területeken, mint az oktatás, a lakhatás, a foglalkoztatás és az egészségügy.

A ROMACT program célja, hogy fejlessze a helyi hatóságok kapacitását a **romák integrációjára irányuló, a marginalizált, helyi roma közösségek konkrét szükségletein és prioritásain** alapuló tervek és projektek kidolgozására és bevezetésére.

Figyelembe véve, hogy a szakpolitikai változások és a kapacitásfejlesztés hosszú távú folyamatok, a ROMACT **szakértői segítséget** nyújtanak a helyi érintetteknek, integrált megközelítéssel, **helyi emberek által helyi szükségletekre** létrehozott megoldásokat keresve. A program ezen a területen elért **korábbi eredményekre** valamint a nemzeti és európai **tapasztalatokra is épít.**

2013-tól 2017-ig a Programot az alábbi 6 országban vezették be (Bulgária, Cseh Köztársaság, Magyarország, Olaszország, Románia, Szlovák Köztársaság). 2018 óta a ROMACT kizárólag **Bulgáriára és Romániára** összpontosít.

A négylépéses módszertan

A Program hozzásegíti a helyi hatóságokat, hogy **minden állampolgár életét jobbá tegyék**, beleértve a romákat is oly módon, hogy közösen mérik fel az igényeket, az összes érintettel közösen intézkedéseket terveznek, és elősegítik, hogy ezek a tervek megvalósuljanak.

A ROMACT Módszertan **4 lépésből áll**, amelyet minden önkormányzati szinten 18-22 hónap alatt vezetnek be:

- 1) A romaintegráció szükségességének tudatosítása és a helyi hatóságok **elkötelezettségének növelése**;
- 2) **Közös megegyezés arról**, hogy mit kell tenni a roma közösség életkörülményeinek javítására;
- 3) A helyi fejlesztési akcióterveket **konkrét intézkedésekké és projekteké** alakítása;
- 4) Az intézkedések és projektek **finanszírozása, kivitelezése és monitorozása**.

A ROMACT működése

ROMACT módszertan fontos eleme a **Közösségi / Állampolgári Akciócsoport (CAG)**, amely egy, a folyamat elején létrejövő informális csoport, és amely az önkormányzat partnerévé válik abban, hogy a helyi fejlesztési folyamatban a roma állampolgárok részvételét facilitálja.

A ROMACT folyamat egy másik fontos eleme a helyi hatóság szintén létrejövő munkacsoport, a **Roma integráció akciócsoport**, melynek tagjai az érintett önkormányzati szolgálatok és egyéb helyi intézmények képviselői

(iskolák, egészségügyi intézmények, kulturális és vallási intézmények, stb.), az érintett helyi civil szervezetek, a közösség / állampolgárok képviselői (CAG) és az önkormányzat részéről egy **koordinátor** (a polgármester által kijelölt, a folyamatért felelős személy).

Ezen két csoport munkája összefonódik, és megadja a szükséges inputot a marginalizált közösségek, köztük a romák életkörülményeinek javítására irányuló intézkedések értékelésére, fejlesztésére és bevezetésére.

Operatív szinten a ROMACT program egy **terepi koordinátorokból, közösségi facilitátorokból és szakértőkből** álló csapaton keresztül működik minden önkormányzatban, akik a folyamatokat irányítják, hogy rövid-, közép- és hosszútávú tevékenységek és tervek bevezetésén keresztül konkrét eredményeket érjenek el. **A facilitátorok mozgósítják az állampolgári csoportokat /CAG-eket**, támogatják az állampolgárok részvételét a helyi fejlesztési folyamatban, és kapcsolódnak a helyi hatóság szintjén zajló munkához. A felmért igények alapján a **szakértőket megbízzák**, hogy a helyi hatóság és egyéb érdekelték számára **képzést és tanácsadást** nyújtsanak, **támogassák őket a stratégiai tervezésben**, meghatározzák a finanszírozási forrásokat (EU, nemzeti szintű, stb.) és a **Közös Akciótervekben / Helyi fejlesztési stratégiákban** megfogalmazott **intézkedéseken alapuló projekteket dolgozzanak ki**, így reagálva a helyi közösségek szükségleteire.

A ROMACT szakértők által nyújtott **kapacitásnövelő tevékenységeket** a helyi szinten megfogalmazott **igények**

és kérések **alapján** biztosítják; a célcsoportok a helyi állampolgárok, a választott tisztségviselők, az önkormányzati dolgozók (a különböző osztályokon dolgozó köztisztviselők

/ munkatársak), valamint az egyéb helyi érdekelt felek (az egészségügyi intézmények, iskolák, a regionális és helyi intézmények decentralizált hivatalainak képviselői, civilek, stb.) számára.

Ráadásul, mivel a ROMACT szakértői és facilitátorai közvetlenül érzékelik a területen bevezetett különböző szakpolitikák és szabályozások hatását, a helyi hatóságok munkatársaival folytatott közös munka révén a program egy sor, **a területen tapasztalt probléma tekintetében közvetlen bizonyítékkal is szolgál.** A területen tapasztalt visszatérő problémák alapján a Programba olyan szakértőket jelölnek ki, akik tájékoztatókat, útmutatókat és jelentéseket készítenek az egyes szabályok gyakorlati bevezetésekor tapasztalt akadályokról, valamint az EU források elosztásával és felhasználásával kapcsolatos meglévő problémákról.

Előidézni a változást

A ROMACT megközelítés működik, és **konkrét eredményeket** hoz azokban az önkormányzatokban, ahol van **politikai akarat és elköteleződés** a helyi hatóságok részéről a folyamat bevezetésére, a romák és a marginalizált közösségek tagjainak bevonásával és aktív részvételével, a Program módszertanában meghatározott lépések szerint.

A befektetések **fenntarthatóbbak**, amikor **a kedvezményezetteket bevonják**, és kialakul bennük a tulajdonosi szemlélet. A marginalizálódás komplex dolog, és a társadalom peremére sodort közösségek életkörülményeinek javítása erős bázist jelent a gyermekek és fiatalok társadalmi integrációjára irányuló konkrét intézkedések létrehozásában. A jogfosztott közösségekkel végzett munka kihívásokkal teli lehet, különösen olyan kontextusban, ahol a helyi irányításban általában hiányzik a részvételiség kultúrája.

Pozitív változás csak akkor lehetséges, ha az erőfeszítések és az ágazatok közösek tudnak lenni és a területen végzett beavatkozások is igazodnak az emberek valós szükségleteihez.

A ROMACT menedzsmentje

A ROMACT központi irányító testülete felelős a Program általános irányításáért, és az Európa Tanácson belül, Strasbourgban működik.

A ROMACT programot minden országban egy Nemzeti Támogató Csoport irányítja, melynek tagjai a Nemzeti Projektlefelelősök, a Nemzeti Facilitátor Koordinátorok, a Nemzeti Szakértői Koordinátorok, a Facilitátorok és a Szakértők.

Helyi szinten a ROMACT Nemzeti Támogató Csoportok támogató szervezeteket jelölnek ki a folyamat bevezetéséhez kapcsolódó logisztikai igények biztosítására.

Ez a dokumentum az Európai Unió pénzügyi támogatásával jött létre. A dokumentumban kifejezett álláspont semmilyen módon nem tekinthető az Európai Unió által képviselt hivatalos álláspontnak.